

Европейски икономически и социален комитет

NAT/521
„Реформа на общата
политика в областта на
рибарството“

Брюксел, 28 март 2012 г.

СТАНОВИЩЕ

на Европейския икономически и социален комитет
относно

- „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно
общата организация на пазарите на продукти от риболов и аквакултури“**
COM(2011) 416 final,
- „Съобщение на Комисията до Европейския парламент, до Съвета,
до Икономическия и социален комитет и до Комитета на регионите —
Реформа на общата политика в областта на рибарството“**
COM(2011) 417 final,
- „Съобщение на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно
външното измерение на общата политика в областта на рибарството“**
COM(2011) 424 final и
- „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно
общата политика в областта на рибарството“**
COM(2011) 425 final

Докладчик: г-н **Gabriel Sarró**
Съдокладчик: г-н **Franco Chiriaco**

На 1 септември 2011 г. Съветът, на 13 септември 2011 г. Европейският парламент решиха, за предложения COM(2011) 416 final и COM(2011) 425 final в съответствие с член 43 от Договора за функционирането на Европейския съюз, и на 5 октомври 2011 г. Комисията за COM(2011) 417 final и COM(2011) 424 final в съответствие с член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да се консултират с Европейския икономически и социален комитет относно:

„Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно общата организация на пазарите за рибни продукти и продукти от аквакултури“

COM(2011) 416 final,

„Съобщение на Комисията до Европейския парламент, до Съвета, до Икономическия и социален комитет и до Комитета на регионите — Реформа на общата политика в областта на рибарството“

COM(2011) 417 final,

„Съобщение на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно външното измерение на общата политика в областта на рибарството“

COM(2011) 424 final

и

„Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно общата политика в областта на рибарството“

COM (2011) 425 final.

Специализирана секция „Земеделие, развитие на селските райони, околна среда“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 14 март 2012 г.

На 479-ата си пленарна сесия, проведена на 28 и 29 март 2012 г. (заседание от 28 март 2012 г.), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 152 гласа „за“, 5 гласа „против“ и 14 гласа „въздържал се“.

*

* *

1. **Заклучения**

- 1.1 ЕИСК споделя мнението на Комисията относно необходимостта от едновременно преразглеждане на Общата политика в областта на рибарството (ОПОР) и Общата организация на пазара (ООП), тъй като по този начин се укрепва необходимата интеграция, последователност и координация между експлоатацията, преработката и предлагането на пазара на риба, аквакултури и миди и ракообразни.

- 1.2 Като цяло, ЕИСК счита за правилни общите и конкретните цели на предложението, както и принципите му за добро управление. ОПОР трябва да гарантира, че дейностите, свързани с рибарството и аквакултурите, осигуряват дългосрочни и устойчиви екологични, икономически и социални условия и допринасят за наличието на хранителни продукти, като същевременно се прилага принципът на предпазливост и екосистемен подход.
- 1.3 Въпреки това ЕИСК счита, че в предложението за регламент не се конкретизират мерките за управление на риболова, необходими за цялостно възстановяване и поддържане на рибните запаси на равнище, надхвърлящо това на максималния устойчив улов (МУУ), за гарантиране на гражданите на здравословни и качествени продукти от риболов и аквакултури, за подкрепа за просперитета на рибарските общности и рентабилността на производителите и преработвателите и за предлагане на атрактивни и по-сигурни работни места.
- 1.4 Комитетът одобрява общите норми за достъп до водите на Съюза, които вече са в сила и които носят повече ползи за местните рибарски общности.
- 1.5 Комитетът одобрява вида на предложените мерки за опазване и техническите мерки, които трябва да се адаптират към различните риболовни зони.
- 1.6 ЕИСК подкрепя предложението за изготвяне на многогодишни планове с цел възстановяване и поддържане, доколкото това е възможно, на рибните запаси над нивата, позволяващи максимален устойчив улов до 2015 г. Тази похвална цел е трудна за осъществяване в смесените риболовни зони, поради което ЕИСК призовава Комисията да потърси практически решения за разрешаване на проблемите, които могат да възникнат в тези риболовни зони.
- 1.7 ЕИСК счита за приоритетно държавите членки с подкрепата на Комисията да предоставят на научните институти необходимите средства, за да могат да отговорят адекватно на нуждите от приложни изследвания и да обхванат всички рибни видове, които се експлоатират за търговски цели, както и свързаните и зависимите видове и тяхната околна среда.
- 1.8 Във връзка с политиката за забрана на изхвърлянето на улов, ЕИСК счита, че това е желана цел, но настоява за прилагане на по-постепенен и по-пропорционален подход, основаващ се на постепенното намаляване на количествата изхвърлян улов, като същевременно се подкрепят и насърчават селективността на уредите за риболов, мерки, насочени към оползотворяване на улова посредством преработката му в продукти с добавена стойност и търсенето на търговски възможности, както и приспособяване на инфраструктурата за плавателните съдове и рибарските пристанища.

- 1.9 ЕИСК счита, че в предложението не е застъпена в достатъчна степен регионализацията и не се съдържат никакви мерки в посока децентрализация.
- 1.10 Що се отнася до относителната стабилност и нейното прилагане при разпределянето на възможностите за риболов между държавите членки, ЕИСК настоява за актуализиране на този критерий, който е остарял и не отразява настоящото състояние на риболовните флоти и на районите, които са силно зависими от риболова. Освен това Комитетът предлага разпределянето на възможностите за риболов чрез актуализиране на относителната стабилност да се основава на набор от прозрачни екологични, икономически и социални критерии.
- 1.11 Комитетът счита, че предложението, свързано с прехвърляемите риболовни концесии, е неясно и че Комисията следва да разясни тълкуването на приложимите членове, в частност що се отнася до определението за „прозрачни и обективни критерии“ при предоставянето на концесии. Освен това Комитетът настоява да се вземе предвид въздействието на тази мярка върху заетостта и да се предвидят конкретни мерки за наетите рибари.
- 1.12 Във връзка с управлението на риболовния капацитет ЕИСК счита, че Комисията би трябвало да извърши най-късно до 2014 г. подробна оценка на риболовния капацитет, включваща мощността и тонажа, но също и вида на уредите и други характеристики на корабите. Въз основа на тази оценка държавите членки следва да бъдат задължени да приведат риболовния си капацитет в съответствие с наличните ресурси.
- 1.13 Комитетът счита, че за екосистемното управление на риболовните райони е от съществено значение при събирането на данни да се набляга в максимална степен на екологичните данни съгласно Рамковата директива за морска стратегия и критериите за постигане на добро екологично състояние.
- 1.14 ЕИСК споделя като цяло предложенията на Комисията във връзка с външната политика. При все това изразява опасенията си по отношение на някои аспекти, упоменати в параграф 3.7.9 на настоящото становище.
- 1.15 ЕИСК приветства факта, че Комисията признава общото европейско измерение на политиката в областта на аквакултурите. ЕИСК призовава за засилване на екологичния контрол и за изготвяне на гъвкава административна рамка и на единно правно пространство за развитие на устойчиви аквакултури, което да даде възможност за задържане на населението и генериране на богатство в крайградските райони, като успоредно с това се гарантират в пълна степен спазването, съвместимостта и интеграцията в екологичен план.

- 1.16 Във връзка с новия финансов инструмент, ЕИСК счита, че би трябвало да бъде отделено по-голямо значение на ролята на рибарите и на рибарските общности в устойчивото развитие на крайбрежните зони, като се предвидят социални мерки, по-специално мерки за подкрепа в случаи на загуба на работни места и помощи за обучението и преквалификацията на работниците с акцент върху младите хора и жените.
- 1.17 ЕИСК изразява съжаление, че социалното измерение, предвидено във всички фази на сектора на рибарството и аквакултурите (производство, преработване и продажба) не присъства в предложението с конкретни мерки за подобряване на условията на живот и работа и счита, че трябва да се насърчава участието на социалните партньори на съответното ниво.
- 1.18 ЕИСК призовава Комисията да вземе предвид различните изисквания, изразени от отделните участници от сектора. Реформата на ОПОР трябва да отговори на нуждите както на корабособствениците, така и на екипажите.
- 1.19 ЕИСК счита, че определение на дребномащабния риболов, основаващо се единствено на критерия за дължина на плавателния съд, е прекалено опростенческо и по този начин огромна част от флотата за дребномащабен риболов би попаднала в категорията на съдовете за промишлен риболов.
- 1.20 ЕИСК подкрепя целите и принципите, по които ще се ръководи новият регламент относно общата организация на пазара и приканва Комисията да вземе предвид бележките, които Комитетът отправя в настоящото становище.
- 1.21 Загрижен за избягването на нелоялната конкуренция на пазара на ЕС, ЕИСК призовава вносните продукти да отговарят на същите хигиенно-санитарни условия и да подлежат на същия контрол, които се прилагат към общностните продукти, включително пълната проследяемост „от водата до масата“, и настоява за задълбочени проверки както на границата, така и на местата на произход, които да гарантират адекватно спазване на тези стандарти, допринасящи за безопасността на храните. В тази връзка Комитетът смята, че различните генерални дирекции на Европейската комисия би трябвало да прилагат последователен подход.
- 1.22 ЕИСК подчертава, че всички тези предложения се отнасят също и до сладководния риболов и аквакултури, и призовава Комисията да отчете по балансиран начин техните специфични характеристики.

2. Контекст

2.1 Контекст на Регламента относно ОПОР („Основен регламент“)

2.1.1 ОПОР беше създадена през 1983 г. и остава в сила, с малки промени, в продължение на двадесет години, докато Регламент (ЕО) № 2371/2002 не я реформира в дълбочина. През 2009 г. Комисията анализира действието на реформираната ОПОР и заключи, че въпреки постигнатия напредък, целите за постигане на устойчиво развитие на рибарството във всичките му измерения (екологични, икономически и социални) не са изпълнени и че много рибни запаси са били свръхексплоатирани.

2.1.2 Това заключение се съдържа в Зелената книга¹ относно реформата на общата политика в областта на рибарството. В посветеното □ становище на Комитета, одобрено с голямо мнозинство, се препоръчва „предприетите мерки да послужат за защита на заетостта и териториалното сближаване, а стратегическите цели да позволят запазване на баланса между икономическия, социалния и екологичния стълб, за да гарантират и насърчат отговорно и устойчиво поведение на всички звена от веригата за доставка на риба“. Темите, върху които следва да се настоява повече в бъдещата реформа на ОПОР, са следните:

- установяване на диференциран риболовен режим за дребномащабните крайбрежни флоти;
- въвеждане на социална глава, която да доведе до хармонизиране на условията на труд на рибарите;
- подобряване на пазарните условия и на търговските практики;
- допълняемост с политиката за морската среда, която да доведе до по-значима и по-ефективна научноизследователска дейност по отношение на политиката в областта на рибарството;
- цялостно интегриране на ОПОР в рамките на международните организации (ООН, ФАО)².

2.1.3 В становището на Комитета относно „Развитие на регионалните зони за управление на рибните запаси и контрол върху риболова“³ се посочва, че „Комитетът приветства намерението за радикална реформа на ОПОР и в частност на нейната цел да се създаде децентрализирана политика, по-малко зависима от вземаните в Брюксел подробни решения и предоставяща повече възможности за местно и регионално участие в управлението на рибарството. Въпреки това липсват необходимите за ефективното действие на подобна политика подробности, яснота и режим на санкции, които трябва да бъдат включени“, както и че „не може да има устойчиво рибарство без развитие на рибните запаси“ и се препоръчва „да се даде приоритет на екологичната устойчивост като основа за икономическата и социалната устойчивост“.

¹ COM(2009) 163 final.

² CESE 645/2010, OB C 18 от 19.1.2011 г., стр. 53-58.

³ CESE 1602/2011, OB C 24 от 28.1.2012 г., стр.48.

2.1.4 В същото становище се подчертава и че „за да бъде ефективно подобряването на плановете за управление на базата на квоти, основаващи се на „максималния устойчив добив“ (МУД), е необходимо да бъдат определени по-високи равнища, които действително да дават възможност за развитието на всички регулирани видове, като това следва да бъде направено до 2015 г.“

2.2 **Контекст на Регламента относно общата организация на пазарите на продукти от риболов и аквакултури**

2.2.1 Общата организация на пазарите на продукти от риболов и аквакултури датира от 1970 г. Нейната правна рамка се определя от Регламент (ЕО) № 104/2000 г. От 2008 г. насам Комисията извършва обстояйни оценки и широки консултации с цел да се отчетат недостатъците, установени при изпълнението на действащите понастоящем разпоредби, неотдавнашното развитие на европейския и на световните пазари, както и развитието на дейностите, свързани с рибарството и аквакултурите.

2.2.2 С новото предложение за регламент се установява обща организация на пазарите на продукти от риболов и аквакултури, която включва следните инструменти:

- а) професионални организации (организации на производителите и междубраншови организации),
- б) правила за предлагане на пазара,
- в) информация за потребителите,
- г) правила за конкуренция,
- д) проучване на пазара.

2.2.3 ЕИСК смята, че към предходните алинеи трябва да се добави нова, която да регулира търговските отношения с трети страни, така че всички вносни продукти да отговарят на стандартите на Европейския съюз и да подлежат на ефективен контрол.

3. **Анализ на предложението за реформа на ОПОР и бележки на Комитета**

3.1 **Обхват и цели**

3.1.1 ОПОР обхваща опазването, управлението и експлоатацията на морските и сладководните биологични ресурси, аквакултурите, както и преработката и предлагането на пазара на продукти от риболов и от аквакултури, когато тези дейности се осъществяват на територията на държавите членки или във водите на Съюза, включително от страна на риболовни кораби под флага на трети държави, или извън териториалните води на Европейския съюз, когато се извършват от риболовни кораби на Съюза или от граждани на държавите членки.

- 3.1.2 Общата политика в областта на рибарството трябва да гарантира, че дейностите, свързани с риболова и аквакултурите, създават дългосрочни и устойчиви екологични, икономически и социални условия и допринасят за наличието на хранителни продукти, като същевременно се прилага принципът на предпазливост и екосистемен подход в управлението на рибарството, така че до 2015 г. да се постигне експлоатация на живите морски биологични ресурси, която възстановява рибните запаси и ги поддържа над нивата, позволяващи максимален устойчив улов, като същевременно се включат изискванията на екологичното законодателство на Европейския съюз.
- 3.1.3 За да бъдат постигнати тези цели, ОПОР трябва по-специално да премахне нежелания улов на запасите от търговски видове, като постепенно се гарантира, че всеки улов на такива запаси се разтоварва на сушата. Тя също трябва да създаде условия, допринасящи за ефективността на риболовните дейности, за насърчаване на развитието на аквакултурите в Европейския съюз, за осигуряване на адекватен стандарт на живот за тези, които зависят от риболовните дейности, като вземе предвид интересите на потребителите и гарантира систематично и хармонизирано събиране и управление на данните.
- 3.1.4 ЕИСК изразява като цяло съгласието си с обхвата и общите и конкретните цели на ОПОР, както и с принципите □ за добро управление. Комитетът обаче изразява съжаление, че не се отделя достатъчно внимание на опазването, управлението и експлоатацията на сладководните биологични ресурси. Комитетът призовава Комисията да включи в предложенията си специфичните особености на сладководния риболов и аквакултури, включително съответствието им с ОСП. ЕИСК припомня, че все още съществува необходимост от създаване на работни групи, подобни на тези за морския риболов, които да обединяват опита в прилагането на обща политика в областта на сладководното рибарство и да правят предложения за нейното актуализиране.
- 3.1.5 При все това ЕИСК счита, че в предложения регламент не се уточняват необходимите мерки за управление, насочени към управление на рибарството с цел възстановяване и опазване на рибните запаси, и по този начин постигане на целите за изграждане на устойчиво и съобразено с екосистемите рибарство, за предоставяне на висококачествени и здравословни рибни продукти на гражданите, за гарантиране на просперитета на рибарските общности и повишаване на доходите в отраслите за производство и преработка на риба, както и за повишаване на привлекателността и безопасността на работните места в тях, като бъде отделено по-голямо значение на участието на социалните партньори на всички равнища⁴.

⁴ COM(2011) 417 final.

3.2 **Достъп до водите**

- 3.2.1 Във водите, разположени на по-малко от 12 морски мили от изходните линии и които са под суверенитета или юрисдикцията на държавите членки, от 1 януари 2013 г. до 31 декември 2022 г. държавите членки имат право да ограничат риболова до риболовните кораби, опериращи обичайно в тези води с достъп от близките пристанища, както и до риболовни кораби на ЕС, собственост на друга държава членка в рамките на съседски отношения, съществуващи между тези държави, позволяващи такъв риболов.
- 3.2.2 Също така през този период във водите до 100 морски мили от изходните линии на Азорските острови, Мадейра и Канарските острови съответните държави членки могат да ограничат риболова до кораби, които са регистрирани в пристанищата на посочените острови. Ограниченията не се прилагат за кораби на Съюза, които традиционно извършват риболов в посочените води, доколкото тези кораби не надвишават традиционно упражняваното риболовно усилие.
- 3.2.3 Комитетът подкрепя тези мерки за достъп до водите, които вече са в сила и които би трябвало да бъдат допълнени с мерки за осигуряване на преференциален достъп на тези, които извършват социално и екологично устойчив риболов, който носи по-голяма полза на местните рибарски общности.

3.3 **Мерки за опазването на морските биологични ресурси**

- 3.3.1 ЕИСК счита, че многогодишните планове, въведени в настоящата ОПОР, в определени случаи са имали значително положително въздействие и прилагането им трябва да продължи, както е предвидено в новото предложение, като се анализират проблемите на плановете, които не са работили добре, и като винаги се основават на солидни научни изследвания, проведени от научни организации на ЕС. Освен това Комитетът счита, че би трябвало да се предвидят подходящи гъвкави корекционни механизми.
- 3.3.2 Във връзка с целта на многогодишните планове да възстановят и поддържат всички рибни запаси над равнища, способни да осигурят максимален устойчив улов до 2015 г., ЕИСК счита, че целта е похвална (основаваща се на разпоредбите на Конвенцията на ООН по морско право (UNCLOS), които са правно обвързващи за ЕС от 1998 г. насам) и беше изтъкната отново в доклада от Световната среща на върха относно устойчивото развитие през 2002 г., на който се основава Комисията, за да предложи въпросната мярка и в който дословно се казва: „за постигането на устойчив риболов е необходимо да се приемат следните мерки на всички равнища: поддържане или възстановяване на рибните популации на равнища за постигане на максимален устойчив улов, като, когато е възможно, тези цели се прилагат спешно по отношение на крайно намалелите популации, но най-късно до 2015 г.“

- 3.3.3 Комитетът счита, че целта за максимален устойчив улов предоставя известна свобода на тълкуване относно начините на прилагане и отбелязва трудността за постигането □ в някои смесени риболовни зони, предвид това че различните видове риби взаимодействат и процентите на улов, които определят равнището на риболовното усилие не съответстват на максималния устойчив улов за всеки отделен вид. ЕИСК приканва Комисията да намери практически решения за решаване на проблемите, които могат да възникнат в смесените риболовни зони.
- 3.3.4 ЕИСК призовава Комисията да вземе под внимание факта, че мерките за подобряване на състоянието на запасите в риболовните зони на Общността не би трябвало да оказват отрицателно въздействие върху устойчивостта на запасите в други зони, като резултат от увеличаване на международната търговия с рибни продукти и изместване на риболовния капацитет на ЕС.
- 3.3.5 За да може многогодишните планове да се основават на най-добрата научна оценка на рибните запаси, ЕИСК счита за приоритетно държавите членки, с подкрепата на Комисията чрез Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР), да предоставят на научните институти необходимите средства, за да могат да отговорят адекватно на нуждите от проучвания и да обхванат всички експлоатирани рибни видове. В случаите, когато липсва съответна научна оценка, трябва да се прилага принципът на предпазливост, определен в Споразумението на ООН от 1995 г. относно рибните запаси. От друга страна, Комитетът счита за абсолютно необходимо да се насърчава диалогът между научните среди и рибарите.
- 3.3.6 Също така Комитетът счита, че прилагането на мерките за поддържане или възстановяване на рибните запаси над равнищата, позволяващи максимален устойчив улов до 2015 г., ще окаже влияние върху риболовния капацитет на флотите на държавите членки и би трябвало да гарантира, че приоритетно се премахват онези сегменти от флотата, които вредят в най-голяма степен на околната и социалната среда. Затова Комисията трябва да предвиди мерки за тяхното приспособяване, предлагайки социални и професионални алтернативи за риболовния сектор, с цел избягване на настоящата загуба на работни места, дължаща се на лошо състояние на рибните запаси. В този смисъл ЕИСК приканва да се направи подробна оценка на социално-икономическото въздействие на многогодишните планове в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план.
- 3.3.7 Съдържанието на многогодишните планове и рамката на техническите мерки трябва да посочват приложното им поле по отношение на запасите, риболовните зони и морските екосистеми, и целите им, съвместими с общите и конкретните цели на ОПОР, описани в параграф 3.1.1. Рамките за технически мерки за всеки многогодишен план трябва да допринасят за поддържането или възстановяването на рибните запаси над нивата, позволяващи максимален устойчив улов, за намаляване на улова на маломерни екземпляри от рибните запаси и на нежелания улов на морски организми, и за смекчаване на въздействието на риболовните уреди върху екосистемата.

- 3.3.8 ЕИСК счита, че както съдържанието, така и рамките за техническите мерки, предвидени в член 14, отговарят на целите на реформата на Общата политика в областта на рибарството, поради което изразява своето одобрение. Тези технически мерки трябва да се прилагат, като се отчитат особеностите на различните риболовни зони.
- 3.3.9 Що се отнася до задължението, предложено от Комисията, за разтоварване на сушата на целия улов (забрана за изхвърляне на улов), разглежданото предложение за реформа на ОПОР определя график между 1 януари 2014 г. и 1 януари 2016 г., период по време на който редица рибни запаси, подлежащи на ограничения на риболова, трябва да се качват и задържат на борда на риболовните кораби, считано от 1 януари на съответната година. Ще бъдат установени минимални референтни размери за опазване на всички рибни видове, чиято продажба се допуска само за смилане за рибни брашна или храна за животни. За риба, уловена при надхвърляне на определените възможности за риболов, се определят стандарти за предлагане на пазара в съответствие с общата организация на пазарите.
- 3.3.10 Що се отнася до предложението за налагане на забрана на изхвърлянето на определени видове по определен график, ЕИСК счита, че това е похвална цел, но че понастоящем е много трудно да бъде изпълнена в определени риболовни зони, по-специално в смесените. В действителност социално-икономическите последици може да бъдат толкова тежки, че да се наложи голям брой кораби да бъдат изведени от експлоатация. Ето защо Комитетът счита, че следва да се изготвят мерки за смекчаване на тези последици. ЕИСК настоява за по-постепенен и по-пропорционален подход, основаващ се на селективността на риболовните уреди и на постепенното намаляване на количествата изхвърлян улов, като същевременно се подкрепят и насърчават мерки, насочени към оползотворяване на улова посредством преработката му в продукти с добавена стойност, както и приспособяване на инфраструктурата за плавателните съдове и рибарските пристанища.
- 3.3.11 Комитетът смята, че би било много подходящо и полезно да се извърши проучване на произхода на изхвърлянето на улов за всяка риболовна зона, за да се използват във всяка риболовна зона най-подходящите инструменти за намаляване на изхвърлянето.
- 3.3.12 Комитетът счита, че забраната за изхвърляне не може да се прилага ефективно без подходящо обучение на работниците. ЕФМДР трябва да предвиди подкрепа за съответните дейности в областта на обучението.

- 3.3.13 По отношение на регионализацията, Комисията може да упълномощи държавите членки в рамките на многогодишен план да уточнят мерките за опазване и техническите мерки, приложими към корабите под техен флаг, във връзка със запасите във водите на Съюза, за които са им били разпределени възможности за риболов, при условие че тези мерки са съвместими с целите на ОПОР и обхвата на многогодишния план и са не по-малко строги от съществуващите изисквания в законодателството на Съюза. Тези мерки се нотифицират на Комисията, която ги оценява по всяко време, и при необходимост – на други заинтересовани държави членки и на съответните консултативни съвети.
- 3.3.14 Що се отнася до националните мерки, които държава членка може да приеме за опазването на рибните запаси във водите на Съюза, мерките се приемат само при условие че се прилагат единствено за риболовните кораби под флага на тази държава членка или в случай на риболовни дейности на лица, установени на нейната територия; съвместими са с целите на ОПОР и са не по-малко строги от съществуващите изисквания в законодателството на Съюза.
- 3.3.15 Държава членка може да предприеме недискриминационни мерки за опазване и управление на рибните запаси и за свеждане до минимум на въздействието на риболова в зоната от 12 морски мили, измерени от нейните изходни линии, при условие че Съюзът не е приел мерки за опазване и управление конкретно за тази зона. Ако тези мерки могат да засегнат риболовните кораби на други държави членки, те се приемат само след като проектът на мерките, придружен от обяснителен меморандум, бъде обсъден с Комисията, съответните държави членки и съответните консултативни съвети.
- 3.3.16 Комитетът счита, че въпреки че мерките могат да се окажат подходящи, предложеният регламент не съдържа ясни механизми за децентрализиране на вземането на решения и смята, че трябва да се вземат предвид съображенията в неотдавнашното му становище относно „Развитие на регионалните зони за управление на рибните запаси и контрол върху риболова“.

3.4 **Достъп до ресурсите**

- 3.4.1 В новото предложение още веднъж се гарантират риболовните възможности, предоставени на държавите членки въз основа на системата за ОДУ (общ допустим улов) и на квоти, като се прилага принципът на относителна стабилност между държавите членки.
- 3.4.2 Във връзка с относителната стабилност, ЕИСК отново изразява позицията си, съдържаща се в становището му относно Зелената книга, и настоява върху необходимостта от актуализиране на този критерий, така че да бъдат отчетени промените, настъпили след въвеждането му през 1976 г. Доказателство за необходимостта от тази актуализация е, че Комисията отново предлага да се разреши

на държавите членки да обменят помежду си всички или част от възможностите за риболов, които са им предоставени – сигурен знак, че относителната стабилност, установена преди повече от 35 години, е остаряла и не отразява настоящата реалност на риболовните флоти и зоните, които са силно зависими от риболова. Освен това ЕИСК счита, че разпределянето на квотите чрез актуализиране на относителната стабилност не трябва да се основава единствено на улова в исторически план, а да включва и набор от прозрачни екологични, икономически и социални критерии.

- 3.4.3 В предложението се казва, че не по-късно от 31 декември 2013 г. всяка държава членка създава система за прехвърляеми риболовни концесии за всички риболовни кораби с обща дължина 12 метра или повече и за всички риболовни кораби с обща дължина под 12 метра, извършващи риболов с теглени уреди. Държавите членки могат да включат в системата за прехвърляеми риболовни концесии риболовни кораби с обща дължина под 12 метра, които използват други видове уреди, различни от теглени, като уведомят Комисията за това.
- 3.4.4 Комитетът счита, че текстът на предложението е неясен и Комисията би трябвало да изясни тълкуването му, в частност що се отнася до определението за „прозрачни и обективни критерии“ при предоставянето на концесиите. В тази връзка ЕИСК счита, че оператори, които не зачитат правата на работниците, не трябва да бъдат допускани за участие. Създаването на прехвърляеми риболовни концесии би могло да бъде възможност за въвеждане в този сектор на съответствие със социалните норми, за да се гарантира качеството и безопасността на работата на рибарския сектор в Европа и да се попречи на евентуална нелоялна конкуренция въз основа на по-ниски оперативни разходи.
- 3.4.5 ЕИСК се противопоставя на приватизацията на морските ресурси. В резултат на това счита за неприемливо предложението на Комисията за пазар за прехвърляне на риболовни права между частни предприятия, защото, за да се улесни излизането им от сектора, ще се увеличи несигурността на работниците. Риболовните права трябва да се управляват единствено от държавите членки.
- 3.4.6 Прехвърляемите риболовни концесии могат да доведат до количествено намаляване на капацитета, но не и до качествено намаляване или премахване на най-вредните за околната среда, енергийно неефективните и социално неблагоприятните елементи на флота. Освен това често риболовните права се концентрират в ръцете на малък брой оператори, някои дори чужди на сектора, които след това преотдават под наем риболовната дейност на други, често същите, които преди това са извършвали риболов в тези води.
- 3.4.7 Комитетът би подкрепил предложението за въвеждане на система от прехвърляеми риболовни концесии, при положение че системите не са задължителни и решението дали да се прилагат в техните води се взема от държавите членки, не се прилага извън водите на Съюза и основната му цел е опазването на рибните запаси в дългосрочен план, въз основа на устойчиви екологични, икономически и социални критерии.

3.4.8 ЕИСК изразява някои резерви относно прилагането на системата за флотата, която лови риба в Средиземно море, тъй като Комисията не е уточнила в предложението си как ще го осъществи.

3.4.9 ЕИСК счита, че трябва да се гарантира, че прехвърлянията на риболовни концесии между държавите членки ще протичат при същите условия като тези, които са предвидени между граждани на една и съща държава членка. В анализа на последиците от тази система върху конкурентоспособността и рентабилността на флотите на различните държави членки трябва да бъде отделено специално внимание на тези, които се характеризират с висок процент на внос на рибни продукти.

3.5 **Управление на риболовния капацитет**

3.5.1 В обяснителния меморандум към предложението се посочва, че свръхкапацитетът на флотата е един от основните проблеми на ОПОР. В представения от Комисията на Европейския парламент и на Съвета доклад относно задълженията за нотифициране, произтичащи от Регламент (ЕО) № 2371/2002, се посочва, че „всички държави членки са спазвали правните ограничения на риболовния капацитет“ и че „мнозинството (от държавите членки) понастоящем разполагат с флоти, чийто капацитет е по-малък от определените им граници. Тази разлика е средно 10% за тонажа и 8% за мощността“.

3.5.2 Комисията запазва тези ограничения и в новото предложение. В член 35 от него се установяват тавани на риболовния капацитет на флотите на държавите членки, влизащи в сила на 1 януари 2013 г.

3.5.3 Комитетът счита, че въпреки че държавите членки спазват тези тавани на риболовния капацитет, Комисията трябва да ги адаптира въз основа на по-точно отчитане на риболовния капацитет, включваща мощността и тонажа, както и вида на риболовните съоръжения и други характеристики на съдовете, с цел да ги адаптира към наличните ресурси.

3.5.4 ЕИСК счита също, че би било много интересно в предвидената в член 36 („Регистри на риболовния флот“) информация да се включи състоянието на риболовния капацитет във връзка с наличните ресурси.

3.6 **Научна база за управление на рибарството**

3.6.1 Научната база за управление на рибарството е изцяло отговорност на държавите членки, които следва да събират биологични, технически, екологични и социално-икономически данни за екосистемно управление на техните риболовни зони.

- 3.6.2 Комитетът счита, че за екосистемното управление на риболовните зони е от основно значение при събирането на данни да се обръща максимално внимание на получаването на данни за околната среда, а навременното предоставяне на надеждни данни следва да се включи в системата за разпределяне на квотите, като неспазването на това условие би трябвало да се санкционира.
- 3.6.3 От 2014 г. нататък събирането, управлението и използването на данни ще се извършва в рамките на многогодишна програма. Междувременно ще продължи да се прилага Регламент (ЕО) № 199/2008 относно програмите за събиране и управление на данни.
- 3.6.4 Държавите членки ще приемат национални програми за събиране на научни данни, за научни изследвания и иновации в областта на рибарството. Създава се позиция национален кореспондент, отговарящ за координирането на национално равнище на събирането и управлението на научни данни за целите на управлението на рибарството.
- 3.6.5 ЕИСК подкрепя този научен подход, счита че в научноизследователските програми следва да се търси информация за всички видове, за които понастоящем липсват научни данни, и смята, че консултативните съвети или други децентрализирани заинтересовани органи следва да бъдат включени в тези усилия.

3.7 **Външна политика**

- 3.7.1 ЕС е един от малкото големи играчи в риболова, със силно присъствие във всички морета и океани в света, дължащо се на дейностите на неговите флоти, на инвестициите, на двустранните споразумения с трети страни и на членството в основните регионални организации за управление на рибарството (РОУР). Освен това ЕС разполага с преработвателен и търговски сектор, който все повече се интернационализира.
- 3.7.2 ЕС е също и един от големите пазари на рибни продукти от гледна точка на потреблението и на вноса – факт, който налага голяма отговорност за поемане на ангажимент за осигуряване на устойчиво управление на риболовните дейности и опазване на световните рибни ресурси.
- 3.7.3 ЕИСК споделя мнението на Комисията, че ЕС следва да популяризира в световния и многостранния дневен ред устойчивото рибарство в цял свят, като поддържа принципа на отговорния риболов – най-вече по отношение на околната среда, но като включва и социални и икономически аспекти. ЕС следва също да насърчава прозрачните и справедливи търговски мерки, тъй като търговската му политика следва да съответства на принципите на отговорния и устойчив риболов.
- 3.7.4 ЕИСК изразява съгласие с общите принципи, посочени в предложението по отношение на международните организации в областта на рибарството и на споразуменията за устойчиво рибарство. В този смисъл следва също да бъдат включени рибарските предприятия от Общността, които са направили инвестиции извън ЕС и които следва

да бъдат изрично обхванати от правото на ЕС. Също така държавите членки следва да бъдат задължени да информират Комисията за всички договорености между техни поданици и трета страна, позволяващи на съдове, плаващи под техния флаг, да извършват риболов във води под юрисдикцията или суверенитета на трета страна. Реформата на външното измерение на ОПОР се извършва в сложни условия за сектор рибарство както в ЕС, така и в голям брой развиващи се страни, поради намаляването на рибните ресурси, все по-нарастващото присъствие на други океански флоти и въздействието на изменението на климата, ЕС следва да създаде благоприятна среда за частни европейски инвестиции в устойчиви риболовни дейности в страните от АКТЬ, генериращи висока добавена стойност и достойни работни места в тези страни, като гарантира високи стандарти на управление.

- 3.7.5 ЕИСК счита, че участието на ЕС в международните организации, по-специално в РОУР, следва да има за цел подобряване на опазването на рибните запаси и гарантиране на високо равнище на изпълнение на мерките за управление на рибарството от всички засегнати страни.
- 3.7.6 Действащите в момента споразумения за асоцииране в сектор рибарство (САСР) имат за цел да направят така, че съдовете на ЕС да извършват риболов в регулирана среда, характеризираща се с правна сигурност, на излишъците от запаси в изключителните икономически зони на редица трети страни. Комисията счита, че действащите САСР следва да бъдат трансформирани в споразумения за устойчиво рибарство (СУР), насочени към опазване на ресурсите и устойчивост на околната среда, към по-добро управление и към ефективност на подкрепата за сектора.
- 3.7.7 ЕИСК счита тази нова ориентация за целесъобразна. За тази цел ЕС следва да развива СУР, насочени към създаване в засегнатата трета развиваща се страна на благоприятна среда за устойчивите екологични, социални и икономически дейности, въз основа на прозрачен механизъм за диалог с широко участие на всички заинтересовани страни за изпълнение на приоритетите на развиващата се страна за устойчиво развитие на рибарството. СУР следва да се основават на научно обосновани и прозрачни становища, на оценки на социалните, икономическите и екологичните последици от всяко споразумение, на по-голям принос на корабособствениците в разходите, свързани с правата на достъп, и на зачитането на правата на човека. ЕИСК смята, че зачитането на правата на работниците следва да се добави към критериите, на които следва да отговарят предприятията, работещи чрез СУР. Освен това е необходимо да се осигури подкрепа за развиващите се страни, с цел подобряване на техния капацитет за инвестиции и оценки на морските ресурси в техните териториални води. Освен да осигуряват достъп на общностната флота до териториалните води на трети страни, СУР с трети страни следва да допринасят за развитието на рибарството на третата страна, като създават нови отрасли в сектор рибарство на страната и по този начин насърчават продоволствената сигурност и по-голямото равенство, повишавайки пристанищната дейност в тази страна и едновременно с това подобрявайки социалното равнище чрез осигуряване на нови устойчиви работни места за нейните жители.

Комитетът призовава Комисията да подобри управлението чрез прилагане на социални и екологични критерии и създаване на всички необходими инструменти за гарантиране на непрекъснатото изпълнение и зачитане на СУР. Следва да се извършват оценки на икономическото, социалното и екологичното въздействие на развитието на рибарството в третата страна, засегната от споразумение в областта на рибарството, и да бъдат предоставяни на разположение на всички заинтересовани страни, за да се даде възможност за информирано участие и за диалог между заинтересованите страни в ЕС и в засегнатите държави от АКТЬ.

- 3.7.8 ЕИСК приветства предложението да се включи клауза за прозрачност в бъдещите споразумения в областта на рибарството, за да се гарантира, че кумулативните усилия в рибарството (на местните и на всички чуждестранни флоти, извършващи дейност в съответна изключителна икономическа зона) са известни. Подобна клауза, както и подобреното събиране на данни и изследователската дейност ще спомогнат за оценяване на равнището на наличните излишъци на запаси. ЕИСК смята, че съществува необходимост от по-голяма прозрачност в дейността на споразуменията за устойчиво рибарство по отношение на публикуването на предварителните и последващите оценки, които съдържат важни данни, като например количеството на улова на флотите на ЕС във водите на страните от АКТЬ.
- 3.7.9 При все това ЕИСК изразява тревога от някои предложения в съобщението относно външното измерение на ОПОР. По-специално, във връзка със СУР, Комитетът изразява съжаление, че Комисията вече не споменава, че СУР следва да бъдат инструменти за защита на дейността и заетостта в общностните флоти, действащи в рамките на тези споразумения, предвид техните специфични характеристики и значението им за региони, които зависят в голяма степен от рибарството. ЕИСК също така не разбира защо клаузата за изключителни права става по-строга. Комитетът счита, че би било по-добре тази клауза да стане по-гъвкава, с цел да се улесни в изключителни случаи достъпът на общностната флота до териториалните води на трети страни. По отношение на таксите за достъп до териториалните води на трети страни, ЕИСК счита, че корабособствениците от ЕС следва да плащат разумни и пропорционални суми, които не застрашават конкурентоспособността на предприятията, въз основа на анализ на ситуацията за всеки отделен случай, тъй като условията за риболов не са еднакви във всички трети страни. И накрая, Комисията не споменава необходимостта от договаряне на подходящи технически условия, позволяващи максимално използване на възможностите за риболов.
- 3.7.10 ЕИСК потвърждава несъмнената необходимост от насърчаване на опазването на рибните запаси и засилване на усилията на световно равнище във всички съответни международни организации за премахване на незаконния риболов (ННН).

3.7.11 Комитетът счита, че е необходимо да се изиска от флотите на трети страни да изнасят продуктите си в ЕС при същите социални и екологични условия, които се изискват от общността флота.

3.7.12 ЕИСК приветства със задоволство включването в предложението на член относно съгласуваността с други политики на ЕС, който следва да обхване околната среда, търговията, хигиенните и санитарните условия, социалната област, заетостта, развитието и външните отношения.

3.8 **Аквакултури**

3.8.1 ЕИСК приветства признаването от Комисията на общоевропейското измерение на политиката в областта на аквакултурите и създаването на необвързващи стратегически насоки на ЕС относно общите приоритети и цели на развитието на аквакултурите. По-специално Комитетът приветства предложението от държавите членки да се поиска до 2014 г. да изготвят многогодишни национални стратегически планове за техните територии.

3.8.2 ЕИСК счита за важна целта да се определят ясно показателите за устойчивост в различните области - екологична, икономическа и социална – особено когато се разглежда потенциалът за растеж на аквакултурите в Европейския съюз и широкият им принос за сигурността на хранителните доставки.

3.8.3 ЕИСК счита, че е от основно значение в реформираната ОПОР да бъдат включени заключенията от съобщението „Нов импулс за стратегията за устойчиво развитие на европейската аквакултура“⁵, по-конкретно по отношение на насърчаването на конкурентоспособността на предприятията, създаването на основа за устойчив растеж и подобряването на имиджа и управлението на сектора.

3.8.4 В този смисъл Комитетът призовава за създаване на гъвкава административна рамка и единно правно пространство за развитието на устойчиви аквакултури, което може да спомогне за задържане на населението и за генериране на богатство в крайградските райони, като същевременно подчертава необходимостта от зачитане, опазване и интегриране в местната околна среда.

3.8.5 ЕИСК предлага бъдещият регламент да носи приобщаващото заглавие „Регламент относно общата политика в областта на рибарството и аквакултурите“.

⁵ COM(2009) 162, становище CESE 646/2010, 28.4.2010 г. (ОВ С 18, 19.1.2011 г., стр. 59-63).

3.9 **Контрол и прилагане**

- 3.9.1 Спазването на правилата на ОПОР ще бъде осигурено посредством ефективна система на Съюза за контрол на рибарството, включително борба срещу незаконния, недеклариран и нерегулиран (ННН) риболов.
- 3.9.2 ЕИСК изразява съгласие с предложенията на Комисията по отношение на контрола и прилагането на правилата на ОПОР, въпреки че счита, че е необходимо да се създаде достатъчна правна основа, така че нарушителите да не могат да избягват санкциите.
- 3.9.3 По отношение на предложението държавите членки да могат да изискват от риболовните си кораби принос, пропорционален на разходите за прилагането на системата за контрол, Комитетът счита, че подобна тежест би била твърде голяма за онези кораби, които вече поемат много големи разходи в материални и човешки ресурси, за да изпълнят всички изисквания на Регламент (ЕО) № 1224/2009.

3.10 **Финансови инструменти**

- 3.10.1 ЕС ще може да предоставя финансова помощ на държавите членки и на операторите за постигане на целите на ОПОР.
- 3.10.2 Финансовата помощ за държавите членки ще може да се прекратява (спиране на плащанията) или намалява посредством финансова корекция, ако те не постигнат целите на ОПОР. Тези мерки следва да бъдат съразмерни с естеството, степента, продължителността и повторемостта на неспазването.
- 3.10.3 Финансовата помощ за операторите ще може да се спира временно или да се прекратява и/или намалява в случай на сериозни нарушения на правилата на ОПОР. Тези мерки следва да бъдат съразмерни с естеството, степента, продължителността и повторемостта на сериозните нарушения. Комитетът приветства тази разпоредба и смята, че тя трябва да включва и държавите членки, които не спазват правилата на ОПОР.
- 3.10.4 ЕИСК счита, че новият финансов инструмент следва да предоставя по-голяма роля на рибарите в устойчивото развитие на крайбрежните зони, включително мерки за защита от загуба на работни места и помощи за обучение и преминаване към други дейности като аквакултурите, преработващата промишленост, дейностите по опазване или морския транспорт.
- 3.10.5 ЕИСК установява, че Комисията не е включила в пакета реформи финансовите му предложения и я приканва да направи това, с цел да предостави възможност за цялостна оценка на бъдещата ОПОР. Въпреки че в предложението относно многогодишната финансова рамка се запазва като цяло непроменено бюджетно финансиране в размер на 6700 млн. евро⁶, не става ясно какво е неговото разпределение между глави „Рибарство“ и „Морски въпроси“.

⁶ COM(2011) 500 от 29.6.2011 г. „Бюджет за стратегията „Европа 2020“, част II, стр. 88.

3.11 **Консултативни съвети**

- 3.11.1 С предложението се създават консултативни съвети за всяка област на компетентност на рибарството, посочена в регламента, както и един консултативен съвет за аквакултурите, с цел да се насърчи балансирано представителство на всички заинтересовани страни и да се допринесе за постигането на целите на ОПОР.
- 3.11.2 Тези съвети заменят регионалните консултативни съвети, създадени с реформата от 2003 г., а функциите им включват представяне на препоръки, предложения и проблеми на Комисията и на съответните държави членки по въпроси, свързани с управлението на рибарството и аквакултурите, както и осигуряване на принос – в тясно сътрудничество с научните работници (които според ЕИСК следва да участват в създаването и в работата на съветите) – за събирането, предоставянето и анализирането на данните, необходими за формулиране на мерки за опазване, както и публикуване на доклади и становища относно предложенията за мерки за управление и организация, по които консултативната с тях е задължителна.
- 3.11.3 Комитетът счита, че в предложението за регламент следва да се представи по-задълбочено „балансираното представителство на всички заинтересовани страни“, като бъде посочено, че социалните партньори ще участват на подходящите равнища и в съответствие с обичаите на всяка държава членка.
- 3.11.4 Финансовата помощ от ЕС и действията на държавите членки следва да осигуряват по-голяма подкрепа за заинтересованите страни в консултативните съвети, по-специално за дребномащабния риболов.
- 3.11.5 ЕИСК изразява учудване от това, че Комисията не споменава в предложението си ролята на Консултативния съвет на ЕС по рибарство и аквакултури, както и тревога от възможното изчезване на многосекторните работни групи, които разглеждат въпроси, свързани с пазара, търговската политика и общи въпроси. Наличието на консултативни съвети, включително за аквакултурите, не предлага междусекторни форуми, които да разглеждат съвместно въпроси, свързани едновременно с рибарството, аквакултурите и преработващите предприятия.

3.12 **Социално измерение и дребномащабен риболов**

- 3.12.1 ЕИСК счита, че в предложението на Комисията има определени пропуски, които трябва да бъдат запълнени, по-специално липсата на социално измерение и на подходящо определение за крайбрежен и дребномащабен риболов и за улов на миди и ракообразни.

- 3.12.2 По данни на Евростат, между 2001 и 2010 г. броят на рибарите е намалял с 20% до 203 200 души, от които едва 40% работят за своя сметка. От друга страна, през 2005 г. броят на заетите в сектора като цяло е бил пет милиона души. ЕИСК счита, че социално-икономическото измерение на устойчивостта заслужава също толкова внимание, колкото и екологичното измерение.
- 3.12.3 Както посочва в становището си относно Зелената книга, ЕИСК счита, че Комисията не отчита в достатъчна степен социалните аспекти на ОПОР. Затова Комитетът повтаря казаното в становището, по-специално по отношение на липсата на систематично признаване на професионалната квалификация между държавите членки, необходимостта от събиране на хармонизирани статистически данни за произшествията и причините за тях – каквито понастоящем не съществуват на равнище ЕС – и неотложната нужда от повишаване на значимостта на сектора, като се гарантира равнище на достойно заплащане на работещите в него.
- 3.12.4 ЕИСК не счита, че настоящата реформа ще реши проблемите на заетостта, които засягат работещите в сектора и поради това предлага съпътстващи мерки от социално-икономически характер (диверсификация на дейностите, преквалификация, обучение и сигурност за работещите в сектора), които да спомогнат за смекчаване на въздействието от реформите, при максимално участие на институционалните, икономическите и социалните субекти.
- 3.12.5 Социалните аспекти следва да се отчитат на всички етапи (производство, преработка и реализация на пазара) в секторите рибарство и аквакултури, като бъдат направени конкретни предложения за подобряване на условията на живот и труд.
- 3.12.6 По отношение на малките крайбрежни флоти Комисията запазва настоящото определение за дължина на съдовете под дванадесет метра, с изключение на траулерите. Комитетът счита, че не се отчита реалното състояние на малките флоти в различните държави членки и че се установява един единствен произволен критерий, който вероятно ще създаде ситуации на дискриминация. Поради това ЕИСК се застъпва за приемане на допълнителни критерии, различни от размера, чрез които да се разграничава този изключително диверсифициран вид риболов – например времето, прекарано в открито море, разстоянието до брега или връзките с местните общности. Според Комитета е по-подходящо тази група да се определя на местно, регионално или национално равнище, отколкото чрез единен критерий на равнище ЕС, чието прилагане би поставило голяма част от малките флоти в категорията съдове за промишлен риболов.
- 3.12.7 ЕИСК счита също, че даляните следва да бъдат включени в определението за дребномащабен риболов, като им бъдат предоставени, когато е подходящо, същите права и задължения като на останалите малки флоти.

3.13 ЕИСК отбелязва, че в предложението за регламент на Комисията се предоставят широки правомощия за приемане на делегирани актове. Въпреки това, като се има предвид, че приемането на такива актове от Комисията трябва да бъде нотифицирано едновременно на Европейския парламент и на Съвета и може да бъде отхвърлено от всеки от тях, ЕИСК намира, че са налице гаранции за тяхното прилагане.

4. Анализ на предложението за реформа на ОПОР и бележки на Комитета

4.1 Въведение

4.1.1 Общата организация на пазара в сектора на рибните продукти и аквакултурите ще се прилага за продаваните в ЕС рибни продукти и продукти от аквакултури, посочени в приложението към регламента, ще допринесе за постигането на целите на ОПОР и ще се ръководи от заложените в нея принципи на добро управление.

4.1.2 Както е посочено в параграф 2.2.2, тя ще включва следните инструменти: професионални организации, правила за предлагане на пазара, информация за потребителите, правила за конкуренция и проучване на пазара.

4.1.3 ЕИСК подкрепя целите и принципите, от които ще се ръководи новият регламент за общата организация на пазара.

4.2 Професионални организации

4.2.1 Организации на производителите в сектор рибарство ще могат да се създават като групи по инициатива на производители на рибни продукти в една или повече държави членки и ще бъдат признавани в съответствие с предложението за регламент.

4.2.2 Въпреки ключовата им роля за прилагането на ОПОР, развитието на организациите на производителите беше ограничено както поради сложността на общата организация на пазара, така и поради – преди всичко – трудностите пред търговията при условия, в които правилата по отношение на конкуренцията затрудняват изправянето пред големите търговци на едро и в които се позволява евтин внос на риба и ракообразни, които не отговарят на основните изисквания за безопасност на храните, като пълно проследяване „от водата до масата“.

4.2.3 ЕИСК се застъпва за намаляване на бюрокрацията и административната тежест, особено ако организациите на производителите ще трябва да се справят с нежелания улов в резултат от забраната на изхвърлянето на улов. Комитетът препоръчва също да се преразгледа политиката на конкуренция, така че да се позволи на организациите на производителите да концентрират предлагането, което понастоящем е изключително разпокъсано, по оперативен и правно сигурен начин. По-специално следва да се улесни интегрирането на дребните рибари.

- 4.2.4 Организации на производители на аквакултури ще могат да се създават като групи по инициатива на производителите на аквакултури в една или повече държави членки и ще бъдат признавани в съответствие с предложението за регламент.
- 4.2.5 Комитетът подкрепя създаването на организации на производителите в секторите рибарство и аквакултури въпреки посочените трудности, тъй като досега те даваха голям тласък на ОПОР.
- 4.2.6 Ще могат също така да се създават междубраншови организации като групи по инициатива на операторите в секторите рибни продукти и аквакултури в една или повече държави членки и ще бъдат признавани в съответствие с предложението за регламент.
- 4.2.7 ЕИСК приветства възможността за създаване на междубраншови организации, представляващи значителна част от поне две от следните дейности: производство, преработка или търговия с рибни продукти и продукти от аквакултури. Въпреки че им се забранява да упражняват пряко дейности в областта на производството, преработката или търговията, тези организации биха могли – в допълнение към предвидените в предложението мерки – да спомогнат за диверсифициране на рибните продукти на различните пазари и за подобряване на рентабилността на всички етапи от веригата в рибарството и аквакултурата.
- 4.2.8 ЕИСК подкрепя целта на междубраншовите организации и мерките, които те могат да приемат, но счита, че липсва член относно финансирането на този вид организации.

4.3 **Разширяване на приложното поле**

- 4.3.1 Държавите членки могат да направят приетите стандарти в рамките на организация на производители или междубраншова организация обвързващи, при определени условия, за производителите и операторите, които не членуват в съответната организация. Те могат също така да задължат тези производители и оператори да заплащат на организацията на производителите или на междубраншовата организация сума, представляваща пълната или частичната равностойност на разходите, които поемат членовете на организацията.
- 4.3.2 ЕИСК счита, че това предложение може да доведе до подобряване на условията за преработка и търговия с рибни продукти и продукти от аквакултури и да допринесе за стабилизирането на пазарите.

4.4 **Стабилизиране на пазарите**

- 4.4.1 Организациите на производителите ще могат да финансират складирането на определени рибни продукти с цел запазване на стабилността на пазарите, но единствено в случаите, когато отговарят на редица условия.
- 4.4.2 ЕИСК счита този механизъм за подходящ. Въпреки това Комитетът е на мнение, че организациите на производителите също следва да имат свобода да решават кои видове да бъдат включвани. От друга страна, ЕИСК смята, че е необходимо да се установят референтни цени за аквакултурите по същия начин, както това се предлага за рибните продукти. Тези референтни цени следва да бъдат придружени от ефективни механизми за намеса, приспособени към конкретните характеристики на пазарите на рибни продукти и продукти от аквакултури.
- 4.4.3 ЕИСК призовава Комисията, държавите членки и секторът да потърсят по-усъвършенствани и ефективни механизми за балансиране на търсенето и предлагането на морски продукти. Мерките за координация и съгласуване с междубраншовите организации биха могли да бъдат добра отправна точка.

4.5 **Информация за потребителите**

- 4.5.1 Изброените в приложението към предложението за регламент рибни продукти и продукти от аквакултури, които се продават на територията на ЕС, включително вносните, ще могат да се предлагат за продажба на дребно на крайния потребител, единствено ако техните обозначения или етикети включват определена минимална задължителна информация: търговско наименование; метод на производство; район, в който е уловен или отгледан продуктът; дата на улова или на добива; пресен или замразен е продуктът. Пригответената или консервирана риба, хайверът и неговите заместители, пригответените и консервираните ракообразни, мекотели и останалите безгръбначни могат да се продават, единствено ако на обозначенията или етикетите им са посочени първите три от задължителните елементи за рибните продукти и аквакултурите – търговско наименование на вида, метод на производство и район, в който продуктът е бил уловен или отгледан.
- 4.5.2 От една страна, в предложението за информация за потребителите се въвеждат нови изисквания (както за продуктите по Глава 3, така и за продуктите по Глава 16, разгледани в Приложение II относно описанието на стоките), които не са включени в настоящите регламенти относно общата организация на пазара, а от друга страна – обхватът на тези мерки се разширява върху вноса.
- 4.5.3 ЕИСК счита, че новите изисквания по отношение на информацията за потребителите са положителни, но следва да бъдат анализирани подробно, за да се вземат предвид специфичните характеристики на различните форми на представяне на рибните продукти и продуктите от аквакултури.

- 4.5.4 Тези нови изисквания трябва действително да отговарят на положителни елементи, които предлагат на потребителите истинска добавена стойност, не създават объркване между етикетирание и проследяване, не представляват технически пречки за производителите и съответстват на последните реформи на Регламент (ЕС) № 1169/2011 за предоставяне на информация за храните на потребителите⁷ и Регламент (ЕО) № 1224/2009 за създаване на система за контрол на Общността за гарантиране на спазването на правилата на общата политика в областта на рибарството⁸.
- 4.5.5 Поради всичко това ЕИСК счита, че преди да въведе нови изисквания в областта етикетирания, Комисията трябва да направи оценка на въздействието, в което да анализира тяхната жизненост, приложимост и полезност за потребителите.
- 4.5.6 В отговор на искането за по-голяма прозрачност, в предложението е предвидена възможността, доброволно и без да бъде в ущърб на наличното пространство за задължителната информация, да се предоставя екологична, етична или социална информация, информация за техниките на производство и за хранителното съдържание на продуктите. ЕИСК счита, че всяко предложение за доброволно предоставяне на информация следва да се основава на регулирани минимални стандарти, които да не позволяват тази информация да обърква потребителите или да създава нарушения на пазара.
- 4.5.7 Комитетът подчертава необходимостта от засилване на контрола върху правилата за проследяване на морските продукти като начин за засилване на определянето на произхода на уловените или добитите продукти и за осигуряване на изпълнението на изискванията за продоволствена сигурност по цялата верига на рибарството и аквакултурите и на всички етапи от нея (производство, преработка и продажба).
- 4.5.8 ЕИСК препоръчва, с цел избягване на нелоялна конкуренция на пазара на ЕС, за вносните продукти да се прилагат същите хигиенно-санитарни изисквания и изисквания за контрол като за общностните продукти, включително пълно проследяване „от морето до масата“, и призовава за строг контрол на границите и в местата на произход, за да се гарантира подходящо спазване на тези правила, които допринасят за безопасността на храните. В този смисъл Комитетът счита, че различните генерални дирекции на Европейската комисия следва да приемат съгласуван подход.

⁷ ОВ L 304, 22.11.2011 г., стр. 18-63

⁸ ОВ L 343, 22.12.2009 г., стр. 1.

4.5.9 Комитетът изразява убеждението, че следва да бъде разгледана възможността за разширяване на хармонизацията на критериите за производство върху социални и трудови аспекти и върху опазването и устойчивостта на околната среда. За тази цел ЕИСК предлага преди сключването на търговски споразумения между ЕС и трети страни да се извършва оценка на тяхното социално и екологично въздействие и на обхвата им, а резултатите от тяхното действие да се наблюдават непосредствено и редовно, за да се предотврати подкопаване на конкурентоспособността на европейските предприятия в областта на рибарството, улова на ракообразни и аквакултурите и на техните търговски и преработвателни вериги.

4.6 Проучване на пазара

4.6.1 В предложението се предвижда Комисията да предприеме поредица от действия за информиране на различните участници в секторите рибарство и аквакултури за положението и развитието на секторите, като отчита международния контекст, наблюдава веригата на доставките, анализира тенденциите на пазара и извършва *ad hoc* проучвания на ценообразуването. ЕИСК приветства това предложение.

4.7 Делегиране на правомощия

4.7.1 ЕИСК изразява съгласие с делегирането на правомощия на Комисията, тъй като всички те се отнасят до ефективното прилагане и контрол на предложението за регламент относно общата организация на пазара.

Брюксел, 28 март 2012 г.

Председател
на
Европейския икономически и социален
комитет

Staffan Nilsson
